

Zaman kimsenin hatırlarından geçmeyen haller üretir. Romanlar her zaman insan zihninin sınırlı üreteçlerine bağlı, hayatın resmi olmaktan uzak.

Hayat gerçekte inanılmaz olaylarla süslüdür. Kimsenin sonunu takip edemediği hikayeler bir yerlerde hep olması gerektiği gibi düğümlenir, kimsenin bilmediği kişiler, bilinir hale gelir, kimsenin tahmin etmediği insanlar düşer, hep yanınızdaymış gibi gelen kişiler bir anda ölüverir.

Zamansız bir ölüm hayatın tam ortasında, herkesin tanıdığı, bildiği bir şey olduğu halde, bir romancının kahramanını romanın orta yerinde öldürüverdiği görülmemiştir, kaderini çizdiğini düşünür, hayır, aslında yapması gereken kahramanını kaderine teslim etmektir.

Hayat kimsenin kaderini çizmez, onu kaderine teslim eder.

Romancının asıl derdi roman değildir, arkasında her zaman başka dertler bulunur, bir sıkıntıyı ifade etmek için yazar, bir derdi vardır, ondan konuşur; hayatınsa gayesi kendine böyle bir anlam yüklemek değildir, bir mesaj vermeye çalışmaz, zaman zaman mesajlar çıkar bir yerlerden ancak bunlar gaye değildir ve mesajı alanın zihniyle varolur.

Hayatın tek derdi hayattır, tek derdi roman olan bir romanın herhangi bir kişi üzerinde yoğunlaşması, bir konuyu anlatmaya çalışması, işin içine normallikler, anlamlılıklar katması gereksizdir, bir insan hayatı nasıl görüyorsa, roman da öyle görebilir, kimse hayatını bir romanın sunmaya çalıştığı kurguda anlatmaz, eğer iş başvurusu yapıyorsa hayatı başka bir şeydir, sevgilisinin kollarında hayatını başka anlatır, annesine hayatını başka gösterir, babasına hakeza... Bir roman da böyle olabilir, tutarlı olmak zorunda değildir, tutarlılık romancıların arayıp durduğu ama hiçbir normal insanın ciddiye almadığı bir vasıftır. Bunu neden anlamazlar, bilinmez.

Hele ufak tutarlılıklar, hele edebiyat endişesi taşıyan tutarlılıklar, dünyayı insanlar bölük pörçük, yalan yanlış tanır, romancı kendine benzeyen karakterler üretir, cahil adamların, basit adamların, bön adamların romanı yazılmaz, onlardan çok olduğu ve hayatlarında anlatmaya değer bir şey bulunmadığından değil, romancının –yani o kalın kitabı yazacak kadar bir şeyler biriktirmiş bir adamın– hayatı bir cahil gibi görebilmesi mümkün olmadığından. Onları her zaman, romanın köşelerinde tutar; içeri almaz, romanın yönünü onlara bakıp da değiştirmez, sadece baharat olsun diye uydurulmuş kişilerdir çok defa, ve dikkatle baksanız çoğu yarımdır.

Cehaleti anlatamayan romancı, ilmi de hakkını vererek anlatamaz. O sebeple yarımdır hepsi, taşıdıkları endişelerin merceğinden göstermeye çalışırlar hayatı ve bir gözlük dünyanın ne kadarını gösterebilirse o kadarını gösterirler. Eğer gözünüzdeyse, belki dünyanın hepsini; ama gözünüze takmaz da elinize alırsanız, ufacık bir şey olduğunu ve o gözlüğün dışında pek çok şey olduğunu farkedersiniz.

Isınıyorum değil mi doktor?